

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER TRAFİK VE SÜRÜCÜ EĞİTİMLERİNDE İŞARET DİLİ

MODÜL: 1. KARAYOLU TRAFİK GÜVENLİĞİ

ETKİNLİK: 1.3. TRAFİK GÜVENLİĞİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER, KAZA NEDENLERİ

**Co-funded by
the European Union**

"Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them."

"Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. Ancak burada ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Ne Avrupa Birliği ne de EACEA bu görüşlerden sorumlu tutulamaz."

This document has been prepared as free learning and teaching material (Open Educational Resource) and is published under the Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International license. To view a copy of this license, visit:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Bu belge, ücretsiz öğrenme ve öğretim materyali (Açık Eğitim Kaynağı) olarak hazırlanmıştır ve Atıf-Ticari Olmayan-AynıLisanslaPaylaş 4.0 Uluslararası lisansı altında yayınlanmaktadır. Bu lisansın bir kopyasını görüntülemek için aşağıdaki adresi ziyaret edin.

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Deaf Drivers

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER
2024-1-TR01-KA220-ADU-000246729
“Sign Language for Traffic and Driver Trainings”

FAALİYET ŞABLONU

Modül	Modül 1: Karayolu Trafik Güvenliği Modülü (A3.1)
Faaliyet adı	Etkinlik 3: Trafik Güvenliğini Etkileyen Faktörler, Kaza Nedenleri (Etkinlik 1.3)
Faaliyet özeti	Bu bölümde, trafik güvenliğini etkileyen temel faktörler incelenmiş; sürücü, yol ve araç kaynaklı risk unsurları üzerinde durulmuştur. Kazaların başlıca nedenleri olarak dikkatsizlik, aşırı hız, yorgunluk, alkol kullanımı ve trafik kurallarına uyulmaması gibi insan hataları vurgu yapılmıştır. Ayrıca, yayalar, çocuklar, yaşlılar, engelliler ve bisikletliler gibi hassas yol kullanıcılarının trafikte karşılaştığı tehlikeler ele alınarak bu grupların korunmasına yönelik farkındalık oluşturulması amaçlanmıştır. Eğitim faaliyetleri kapsamında, katılımcıların farkındalık düzeyleri artırılmış, güvenli sürüş davranışlarının önemi uygulamalı örneklerle pekiştirilmiştir.
Konular	3. Trafik Güvenliğini Etkileyen Faktörler ve Kaza Nedenleri 3.1. Sürücü Kaynaklı Faktörler 3.2. Araç Kaynaklı Faktörler 3.3. Yol ve Çevresel Faktörler
Yazar(lar)	Tarih: Versiyon:
Gözden Geçiren:	Tarih: Versiyon:

Etkinlik Senaryosu

1. Karayolu Trafik Güvenliği Modülü

1.3. Trafik güvenliğini etkileyen faktörler, kaza nedenleri

Trafik güvenliğini etkileyen faktörler, trafikte kazaların oluşumunda önemli rol oynayan üç ana unsurdan oluşur: sürücü kaynaklı faktörler, araç kaynaklı faktörler ile yol ve çevresel faktörlerdir.

Sürücü kaynaklı faktörler, trafik güvenliğini doğrudan etkileyen davranışlardır. Dikkat dağınıklığı, alkol veya uyarıcı madde kullanımı, aşırı hız, yorgunluk ve trafik kurallarına uyulmaması gibi durumlar, kazalara yol açan en yaygın nedenler arasında yer alır. Ayrıca sürücünün deneyim ve eğitim eksikliği de trafikte risk oluşturur.

Teknik arızalar ve araç kaynaklı faktörler ise aracın mekanik durumu ve bakımıyla ilgilidir. Fren, lastik, far gibi donanımların arızaları, araç bakımının ihmal edilmesi, emniyet sistemlerinin yetersizliği ve aracın taşıma kapasitesinin aşılması sürüş güvenliğini olumsuz etkiler ve kazalara zemin hazırlar.

Yol ve çevresel faktörler ise trafik ortamındaki dış etkenleri kapsar. Yolun bozuk olması, trafik işaretlerinin yetersizliği, kötü hava koşulları, yetersiz aydınlatma ve çevredeki engeller kazalara sebep olabilir.

1.3.1. Sürücü kaynaklı faktörler

Resim 1: Telefon

Trafikte sürücü, yaya ve yolcu olmak üzere üç temel yol kullanıcı tanımı vardır. İnsan kara yolunda bu üç tanımdan herhangi birisinde rol alır. Bu roller arasında sürücüler, trafik güvenliğini doğrudan etkileyen önemli unsurlardır. Dikkat dağınıklığı, sürücünün trafikteki önemli uyarıları ve çevresel değişiklikleri fark etmesini engeller; telefon kullanımı, yol dışı görüşmeler veya araç içindeki diğer dikkat dağıtıcı unsurlar kaza riskini artırır.

Alkol ve uyarıcı madde kullanımı sürücünün reflekslerini yavaşlatır, karar verme yeteneğini olumsuz etkiler ve algı bozukluğuna neden olur, bu durum trafik kazalarına yol açan en önemli insan faktörlerinden biridir.

Resim 2: Alkol

Resim 3: Aşırı Hız

Aşırı hız, aracın kontrolünü zorlaştırır, fren mesafesini uzatır ve ani durumlara karşı tepki süresini azaltır; bu nedenle kaza olasılığı artar. Trafik kurallarına uymamak (kırmızı ışıkta geçmek veya sinyal vermeden şerit değiştirmek gibi) kazalara yol açan temel davranışlardır. Sürücü kaynaklı bu ve benzeri faktörler trafik kazalarının nedenleri arasında en fazla paya sahiptir.

Yorgunluk ve uykusuzluk da sürücünün dikkatini azaltır, refleksleri yavaşlatır ve uyku haline yol açarak kazalara neden olabilir. Ayrıca ani ve riskli manevralar, takip mesafesine dikkat etmemek, emniyet kemeri kullanmamak gibi davranışlar da sürücünün ve diğer yol kullanıcılarının güvenliğini tehlikeye atar.

Resim 4: Yorgunluk

Resim 5: Deneyim

Deneyim ve eğitim eksikliği, trafik kurallarını ve güvenli sürüş tekniklerini yeterince bilmemek kazalara yol açar. Bilgi eksikliği sürüş esnasında doğru karar verme becerisini olumsuz etkilediğinden kaza riski artar. Özellikle aday sürücülerde doğru karar verme eksikliği kazalara sebep olabilir.

Sürücülerin, sinirli, saygısız, özensiz, gürültülü ve bencil araç sürüşleri önemli bir risk unsurudur. Özellikle sürücülerin diğer yol kullanıcılarının hayatını riske atan, aşırı hız, yüksek sesli müzik dinleme, otoyolda yarış ya da kaydırma (drift) gösterileri oldukça tehlikeli davranışlardır.

Resim 6: Öfke

1.3.2. Teknik arızalar ve araç kaynaklı faktörler

Resim 7: Lastik

Araç kaynaklı faktörler, trafik güvenliği üzerinde doğrudan etkisi olan teknik ve mekanik unsurlardır. Araç bakımının ihmal edilmesi, fren, lastik, far gibi önemli donanımların zamanında kontrol edilmemesi ve gerekli tamiratların yapılmaması kazalara zemin hazırlar. Fren sistemindeki arızalar, lastiklerin aşınması veya yetersiz basınçta olması aracın durma ve yol tutuş performansını düşürür.

Farların ve diğer aydınlatma donanımlarının bozuk olması özellikle gece ve kötü hava koşullarında görüş mesafesini azaltarak risk oluşturur. Emniyet sistemlerinin yetersizliği, örneğin emniyet kemeri, hava yastığı gibi güvenlik donanımlarının eksik veya işlevsiz olması, kaza anında sürücü ve yolcuların korunma düzeyini düşürür. Ayrıca aracın taşıma kapasitesinin aşılması, aracın dengesini bozarak kontrol zorluğuna ve kazalara yol açabilir.

Resim 8: Far

Resim 9: Fren ve Aks sistemi

Teknik arızalar yani araçların mekanik ve elektronik sistemlerinde meydana gelen sorunlar nedeniyle trafik kazaları oluşabilir. Örneğin aracın fren sisteminde arızalar oluşabilir, zamanla balatalar aşınabilir veya hidrolik (borularda) sistemde sızıntı olabilir. Benzer şekilde lastiklerin aşınması veya aracın dengeli sürüşünü etkileyen rot, aks, tabla, dingil gibi mekanik parçalarda zamanla sorunlar oluşabilir. Buna benzer sorunların çözümünde en önemli tedbirlerden biri araç bakımını zamanında yapmaktır.

Araç bakımı zamanında yapılmış olsa bile, bir sürücü bu sorunların tespiti için aracını sık sık kontrol etmeli; araca binmeden önce bazı rutin kontrolleri yapmalı, göstergeleri iyi okumalı ve aracını iyi tanımalıdır. Ayrıca bu konuda daha ayrıntılı dersleri direksiyon usta öğreticisinden öğrenebilirsiniz.

Resim 10: Balata

1.3.3. Yol ve çevresel faktörler

Resim 11: Dar ve Viraj

Yol ve çevresel faktörler, trafik güvenliğini etkileyen dış etkenlerdir. Yol yapısındaki bozukluklar, sürücülerin kontrolünü zorlaştırarak kazalara neden olabilir. Dar ve virajlı yollar ise sürücüler için bir başka risk faktörüdür.

Eksik trafik işaretleri ve levhaları, sürücülerin doğru yönlendirilmesini engeller ve karışıklığa yol açabilir. Bu nedenle sürücüler yol şartlarını analiz etmeli, dikkatli bir şekilde yoldaki tüm unsurları görmeye çalışmalıdır.

Yağmur, sis, kar ve buzlanma gibi olumsuz hava şartları görüş mesafesini azaltır ve yol tutuşunu zorlaştırır. Ayrıca, yollardaki yetersiz aydınlatma özellikle gece saatlerinde trafik güvenliğini düşürür. Yol kenarındaki ağaçlar, tabelalar veya diğer engeller de sürücünün görüşünü kısıtlayarak risk oluşturabilir. Tüm bu etkenler trafik kazalarının oluşumunda önemli rol oynar.

Resim 12: Karlı Yol

Ölçme ve Değerlendirme

Ölçme ve Değerlendirme Şartlar

Bu eğitimde kursiyerlerin öğrenme düzeylerini ölçmek ve değerlendirmek amacıyla aşağıdakilere dikkat edilmesi gerekmektedir.

- Soru metinleri anlaşılır, açık ve kısa hazırlanmalıdır.
- Sorular çoktan seçmeli test tekniği ile hazırlanmalıdır.
- Sorularda yalnız 1 doğru cevap olacak şekilde 4 seçenek bulunmalıdır.
- Sorular hazırlanırken işaret dili anlatımına uygun kavramlar kullanılmalıdır.
- Sorular bu eğitimde yer verilen bilgileri kapsamalıdır.
- Testlerde cevap anahtarı ve puanlama anahtarı ayrı olarak hazırlanmalıdır.

Değerlendirme Testi

1- Aşağıdakilerden hangisi sürücü kaynaklı trafik kazası nedenlerinden biri değildir?

- A) Dikkat dağınıklığı
- B) Aşırı hız
- C) Yol yüzeyinin bozuk olması
- D) Alkol veya uyarıcı madde kullanımı

2- Araç bakımının ihmal edilmesi trafik güvenliğini nasıl etkiler?

- A) Kazaları azaltır.
- B) Teknik arızalara yol açarak kazaları artırır.
- C) Sürüşü kolaylaştırır.
- D) Trafik işaretlerine uyumu artırır.

3- Aşağıdakilerden hangisi yol ve çevresel faktörler arasında yer alır?

- A) Sürücü yorgunluğu
- B) Fren arızası
- C) Hava koşulları
- D) Sürücü eğitimi

4- Aşağıdakilerden hangisi teknik arızalar ve araç kaynaklı trafik kaza faktörleri arasında bulunmaz?

- A) Frenlerin bakımı yapılmaması
- B) Farların yanmaması
- C) Araçta yolcu taşımak
- D) Laskilerin bakımı yapılmaması

5- Trafik kazalarını azaltmak için aşağıdakilerden hangisi en etkili yöntemlerden biridir?

- A) Araçta yolcu taşımak
- B) Araçların düzenli bakımının yapılması
- C) Yorgun araç kullanmak
- D) Uykulu araç kullanmak

Cevap Anahtarı

1 – C / 2 – B / 3 – C / 4 – 5 – B Her Soru 20 Puan; Toplam 100 puan

Öz Değerlendirme Formu

Lütfen her ifadeyi değerlendirirken 1’den 5’e kadar bir puan verin:

1 = Hiç
katılmıyorum

2 = Katılmıyorum

3 = Kararsızım

4 = Katılıyorum

5 = Tamamen
katılıyorum

Değerlendirme İfadeleri	1	2	3	4	5
1. Sürücü kaynaklı trafik kazası nedenlerini (dikkat dağınıklığı, aşırı hız, alkol kullanımı vb.) ayırt edebiliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Araç bakımının trafik güvenliği üzerindeki önemini anlayabiliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Yol ve çevresel faktörlerin trafik kazalarına etkisini açıklayabiliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
4. İnsan hatalarının trafik kazalarındaki rolünü kavrayabiliyorum	☐	☐	☐	☐	☐
5. Teknik arızaların kazalara neden olabileceğini fark edebiliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
6. Yaya, engelli bireyler, yaşlılar ve çocuklar gibi hassas yol kullanıcılarının trafikte karşılaştığı riskleri tanımlayabiliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐

Puanlama Anahtarı

21 – 25 puan: Bilgi düzeyiniz çok iyi. Trafik kurumları konusunda bilinçlisiniz.

16 – 20 puan: Bilginiz yeterli, ancak bazı alanlarda gelişime açıksınız.

11 – 15 puan: Orta düzey bilgiye sahipsiniz, destekleyici eğitim faydalı olacaktır.

6 – 10 puan: Bilgi düzeyiniz düşük, kapsamlı eğitim önerilir.

0 – 5 puan: Konuya yönelik farkındalık ve bilgi ciddi düzeyde yetersizdir.